

KARDINALOVA BOŽIĆNA PORUKA

(Zagreb, 2008.)

Radujmo se svi u Gospodinu. Danas nam s neba pravi mir siđe. U božićnoj noći čujemo radosni navještaj koji nadilazi svaku našu čežnju, ali ne ostaje zaustavljen u toj noći, nego taj navještaj pretvara noć u dan, u blagi dan. A očitovanje u vjeri po Apostolu naroda, sv. Pavlu, govori: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač? [...] U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po onome koji nas uzljubi« (Rim 8,35.37).

Bog nam u Božiću daruje dioništvo u otajstvu svoje blizine po Kristu. Ako smo s Kristom sjedinjeni, nestaju strahovi, jer on i zlo okreće na dobro, s njime nestaju nezdrave težnje, a život dobiva smisao. Čak ni naše odbijanje, naš grijeh ne može uništiti njegovu ljubav.

I ove se godine pred nama i u nama događa Riječ, Rođenje, Bogočovjek; događa se najradosnija vijest da je Bog došao k nama i ostao među nama, kako bi nas učinio sretnima. Mi trebamo tu Vijest, trebamo je čuti i ponovno slušati. Nužna je za naše ljudske rane, one u vlastitu srcu, u obiteljima, u društvu.

Bog nam dolazi u Djetetu koje izgleda nedovoljno snažno da bi ikoga spasilo. Rađa se siromašan u jaslama; prijeti mu progonstvo; mora bježati iz svoje zemlje. Evanđelisti iznose na vidjelo velik broj poveznica između Isusova rođenja i njegove muke i smrti. Sav je njegov život obilježen križem. No, tu rečenicu, da bi bila kršćanska, treba nadopuniti.

Sav je njegov život – usprkos križu – Radosna vijest. A nije li nam on rekao da »nije učenik nad učiteljem« (Lk 6,40)?

Bog je prihvatio našu slabost; ponio je u sebi težinu zla izlažući se odbijanju, poniženju i umiranju. Ljubav prema čovjeku, ljubav prema svijetu što ga je stvorio, očitovala se u mudrosti križa, u sili Božjoj koju ovozemaljska mudrost ne razumije. Neuvjetovana i milosrdna ljubav objavljuje se u potpunosti u Raspetome, ali je vidljiva i u betlehemscome Djetetu.

Pozvani smo u vjeri prihvatiti Božju ljubav na takav način da po nama progovara: služenje, opraštanje, ljubav prema bližnjima. To je put koji osvjetljuje ljepotu i nadu življenja. Tim se putem učvršćuje obitelj, izgrađuje kršćanska zajednica i oplemenjuje društvo.

I dok se čini da evanđeoski navještaj nema puno zajedničkoga s našim stvarnim problemima, niti se tiče naše svakidašnje brige: rada, doma, uspjeha, sigurnosti, možemo se pitati uspijevamo li uopće, pod teretom neposrednih interesa, otkriti i vidjeti životna pitanja na koja Krist daje odgovor i želi da ga svaki od nas čuje.

Posljednjih se mjeseci diljem svijeta, pa tako i u hrvatskome društvu, često čulo govoriti o krizi i recesiji. One znače životnu nesigurnost, tegobe i uzmicanja, povlačenje i odstupanje od zacrtanoga. S njima se lako u ljudima izaziva malodušnost i nepovjerenje; osjećaj pritiješnosti i neslobode. Tim se rječnikom koriste oni koji svoje uporište pronalaze u zemaljskome, koji su se suočili s nestalnošću gospodarske zbilje, s neizvjesnom dinamikom težnje prema probitku ili planiranom napretku.

Bog, Isusovim dolaskom, ide čovjeku ususret. »Samo Riječ Božja ostaje«, rekao je Benedikt XVI. na Biskupskoj sinodi u listopadu ove godine. Njegova je Riječ konačna, stvarateljska i obnoviteljska. S Isusom u svijet ulazi nova prisutnost: milosrdna i oslobađajuća; Riječ života.

U kršćanskome se slavlju gore spomenute riječi ne koriste. Često se mogu susresti druge koje govore baš o suprotnoj dinamici. Krist nije uzmicao i nije dopuštao da ga tko odvede s njegova puta. Krist nije dao da zavodljivost kraćih putova mijenja Božji put.

Sjetimo se samo kušnjâ u pustinji u kojima na primamljivost ponuda odgovara vjernošću uporištima koja jamče zajedništvo s Bogom. Sjetimo se čuđenja učenika kada im je govorio o križu i Petrova odvrćanja od muke. Isusov je odgovor bio: Odlazi, nosi se od mene, sotonu! Znao je da onima koji tako govore, nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko (usp. Mk 8,33). Sjetimo se i posljednjega pokušaja kojim se ljudska mudrost htjela obračunati s Isusovom poslušnošću Ocu, s njegovim prihvaćanjem ljudskosti u svjetlu spasonosne žrtve: »Neka sada siđe s križa pa ćemo povjerovati u nj« (Mt 27,42). Isus nije uzmicao, jer mu je uporište bila Očeva volja, njegova ljubav koja je progovorila u darivanju Sina nama ljudima. Zar ima većega dobra od dobra koje otvara našu smrtnost vječnosti?

Uistinu, zbog čega se u svijetu osjeća kriza, nesigurnost? Pred čime se i zašto uzmiče? Koji su razlozi posustajanja? Da bi se odgovorilo na ta pitanja, dovoljno je postaviti njima komplementarna: Na čemu je građena sigurnost? Kamo se to uputilo i koji su bili ciljevi? Kakva je bila hrana izdržljivosti i koja su uporišta izabrana? I ranije se znalo da svjetska ekonomija tim putem ne može stalno biti u rastu, ali se to nije

htjelo spominjati jer nas suvremeno društvo uči živjeti danas, trošiti danas, a sutra će se vidjeti.

Mi se kršćani ne čudimo, jer sve ono u dnu čega ne vidimo Boga držimo nestalnim i prolaznim. Sve što za konačni cilj nema vječnost, osuđeno je na vremenitost koja razočarava. Ako Bog nije postavljen kao temelj, gradi se na prividu ljudske veličine.

Ove smo godine proslavili desetu obljetnicu beatifikacije bl. Alojzija Stepinca pod sloganom: Meni je živjeti Krist. Upravo nam njegov život pokazuje ispravan put koji u sebi ne krije razočaranje i tjeskobu. Na Božić, ratne 1941. godine, kada se cijelim svijetom širila mučna tjeskoba krvoprolića, vjernicima je rekao:

»Vjerman kršćanin znade da nema veličine na ovome svijetu pred kojom bi strepio Gospod Bog, niti sitnice koja bi izmakla oku Njegovu, niti skrušena srca kojemu se ne bi htio smilovati, niti zločina koji ne bi mogao kazniti. Klečeći dakle, danas u duhu pred malim Isusom u jaslicama, oživimo u sebi vjeru i ufanje u Božju providnost« (J. Batelja – C. Tomić [prir.]: Alojzije Kardinal Stepinac, nadbiskup zagrebački. Propovijedi, govori, poruke [1941. – 1946.], Propovijed u katedrali, na Božić, 25. prosinca 1941., Zagreb 1996., str. 77.).

Ta Božja providnost pohitala je ususret čovjeku koji je izgubio uporište i nastanila se u noćnoj tišini u jaslama obasjanim zvijezdom, spajajući nebo i zemlju. Ta Providnost je u zemlju zasadila drvo križa koje je s neba na zemlju spustilo plodove trajne prisutnosti u Euharistiji, u Crkvi. Ta je Providnost u srca posijala sjeme Božje poniznosti po kojoj nebo čini zemlju novom. Križ i betlehemska špilja uporišta su novih početaka čovjeku umornom i opterećenom idolima koje si je sam stvorio.

Naše suvremeno društvo stvara velike izvore dobara, ali ih ujedno brzo troši. Umnaža i životne ponude: dojmove, osjećaje, iskustva. Stvara umjetne vrijednosti kako bi se još više moglo trošiti, povećavajući žurbu i nemir. Rađa neprestane promjene, pokretljivost, izvanjska događanja, obilje predstava...

No, istodobno proizvodi tjeskobu i životni umor. Sve to stvara krhotine življenja, koje površnim skupljanjem nepovezanih dijelova čovjeka ostavljaju nezadovoljnim, razočaranim i praznim. Nažalost, često se to događa i s raznim duhovnim ponudama.

Moderno društvo prisiljava nas da stavimo u središte: stvari, novac, bogatstvo, uspjeh, zaboravljajući čovjekove prave vrijednosti: zajedništvo, solidarnost, vjeru, nadu...

Usmjerujući pogled prema vlastitoj nutrini, vidimo da u nama živi želja za puninom, za iskustvom istinske sreće. Ipak, sve više postajemo svjesni da postoji nerazmjer između želja koje nosimo u sebi i mogućnosti da ih ostvarimo. Ostvarivost ostaje djelomičnom, a kao najbolji pokazatelj je nužnost umiranja. Da bi se čovjek obranio od smrti, da bi prigušio strah i tjeskobu, da bi se osjetio sigurnim, upušta se u trku za užicima, posjedovanjem i moći. Takav stav rađa sebično dosizanje svojih ciljeva i lažnu samodostatnost. U nemogućnosti da dodirne stvarni odgovor na pitanje životne bezmjernosti i sreće, jača osjećaj nutarnjega razdora, lomova koji postaju izvorom malodušja i očaja.

Kako mogu odvagnuti svoj život u ograničenosti zemaljskoga, ako ne u mjeri neizmjernoga i vječnoga? Božić nam donosi obzorje beskonačnoga dobra. Bog je taj kojega tražimo s one strane zemaljske

zbilje; on nas pomoću stvorenoga privlači svojom prisutnošću koja po njegovoj stvoriteljskoj i otkupiteljskoj ljubavi živi u svijetu.

Bog, rođen od Oca prije svih vjekova, Svevladar, izložen je hladnoći i opasnosti, u potrebi za najosnovnijim životnim prostorom. U posvemašnjemu siromaštvu, iz kojega se nema kamo uzmaknuti u materijalnome smislu, ipak je živio jedno bogatstvo – obitelj. Bogatstvo ljudskosti i ljubavi kojim je očitovao važno uporište našim nesigurnostima.

Rođenje Božjega Sina u obitelji izaziva nas na zalaganje za kulturu koja u svoje središte stavlja: osobu, uzajamno sebedarje, život, obitelj, kreativnost u dobru, nadu. Vjernost i stalnost supružnika, rađanje i odgajanje djece, vjerski odgoj, to su čvrsti temelji društva. U takvome se ozračju može tražiti jamstvo za zadovoljstvo, jer se u kršćanskoj kulturi trajno računa s dimenzijom križa. Takav oblik društvene stabilnosti traži i zakonsku i ekonomsku potporu države i društva i ne može se izjednačiti s niti jednim od oblika zajedničkoga življenja. Štoviše, treba izbjegavati sve što može potamniti njegovu vrijednost i dovesti u pitanje njegovu nezamjenjivu ulogu.

Upravo zbog toga pozivam sve nas koji vjerujemo u Krista da se životno zaustavimo na radosnome događaju božićne svetkovine i da uđemo u ljepotu koju nam Bog daje okusiti najviše u zajednici koja slavi i koja ne prekida svoje slavlje sa završetkom obreda. Slavlje Božića poziva nas na razmatranje onoga što je bitno u životu, a što je od drugotnog značenja, iako potrebno.

U slavlju Božića snažnije osjećamo radosti i boli onih koji su u potrebi. Osjećamo radost obitelji združenih u ljubavi; radost prihvaćene

i voljene djece; radost prijatelja koji su spremni na žrtvu; radost solidarnih ljudi s onima koji su u potrebi. Blizina Boga koji je iskoračio prema nama i zagrlio nas u Isusu Kristu sili nas da budemo bližnji jedni drugima, da stvaramo veze međusobne pripadnosti, vjernosti i nesebičnosti, a naročito u izgrađivanju Crkve.

Neka ovogodišnje slavlje 75. obljetnice Caritasa Zagrebačke nadbiskupije bude dodatni poticaj za življenje otajstva Rođenja Gospodinova. Caritas je trajno očitovanje Božjega utjelovljenja, spuštanja neba na zemlju i čitanja zemaljske zbilje kao prostora kršćanske kulture, iznikle na ljubavi prema čovjeku, ali ne i na navezanosti na stvoreni svijet.

Molimo za one koji žive u nevjeri, u sumnji, za one koji su zatočnici praktičnoga materijalizma i sebičnosti, za sve koji su ravnodušni, za žrtve nasilja, sukoba i društvenih nepravda, za rastavljene i osamljene, za bolesne i napuštene, za nezaposlene i beskućnike.

Što zaželjeti kao čestitku za Božić, nego ponoviti riječi proroka, ispunjene Kristovim dolaskom: »Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku« (Iz 9,1). I dok tmine zastiru pogled, toliko je dobrih ljudi koji sjaje ljubavlju. Neka nam Gospodin udijeli milost da ne previdimo veliku svjetlost Bogočovjeka na zemlji. Po zagovoru Presvete Bogorodice Marije neka Gospodin izlije svoga Duha na sve obitelji, osobito na djecu, a bolesnima ulije snagu i strpljivost koja izvire iz Kristove poniznosti i radosti.